

Datum raadsvergadering		Registratienr.	SB 13.4038401
Raadscommissie		Datum B&W besluit	17 december 2013
Datum raadscommissie		Portefeuillehouder	Seton
Bijlagen	1	Steller	P.S. Maaskant
		Telefoon	367 85 67
		E-mail	petra.maaskant@groningen.nl

Onderwerp

Kredietaanvraag 2014 vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud van de openbare ruimte

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het geactualiseerde meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2017 vast te stellen en de totale kosten te bepalen op 25,2 miljoen euro;
- II. een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van 1,5 miljoen euro voor de vervangingsinvesteringen jaarschijf 2014;
- III. de totale kapitaallasten hiervan ad 82,5 duizend euro te dekken uit de in de begroting hiervoor beschikbaar gestelde structurele middelen ad 1.308 miljoen euro;
- IV. de kosten voor aanvullend langcyclisch onderhoud jaarschijf 2014 ad 476 duizend euro incidenteel te dekken uit de nog niet voor kapitaallasten benutte ruimte;
- V. de gemeentebegroting 2014 dienovereenkomstig te wijzigen.

(Publieks-)samenvatting

Een aantal voorzieningen in de openbare ruimte van de stad is versleten en moet de komende jaren worden vervangen. Het gaat dan bijvoorbeeld om elektriciteitskabels van de openbare verlichting, asfaltwegen en oeverbeschoeiingen. Daarnaast is op een aantal plaatsen in de stad aanvullend onderhoud nodig omdat het reguliere onderhoudsprogramma niet toereikend was om het gewenste onderhoudsniveau te kunnen realiseren. In 2011 is hiervoor een programma voor de komende jaren gemaakt en vanaf 2012 wordt dit programma uitgevoerd. Jaarlijks wordt het programma geactualiseerd en wordt de gemeenteraad voorgesteld hiervoor een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen.

Bij het vaststellen van de begroting 2014 heeft de raad het BORG-niveau verlaagd. Om deze bezuiniging te realiseren wordt in 2014 de meerjareninvestering opgeschort. Alleen de investeringen in de openbare verlichting wordt in 2014 gedaan. Er wordt wel groot onderhoud uitgevoerd zoals in het Meerjarenplan investeringen was opgenomen.

Inleiding

Diverse voorzieningen in de openbare ruimte zijn dermate oud dat deze aan vervanging toe zijn. Daarnaast was het onderhoudsbudget in 2011 niet meer toereikend voor al het benodigde langcyclisch onderhoud. Om dit te kunnen aanpakken heeft uw raad met ingang van 2012 een structureel bedrag in de onderhoudsbegroting opgenomen. Op 25 april 2012 hebt u het *Meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2016* vastgesteld. In dit voorstel informeren wij u over de voortgang van de uitvoering in 2013, geven we een overzicht van de in 2014 geplande maatregelen en stellen wij u voor om het benodigde uitvoeringskrediet 2014 beschikbaar te stellen.

Beoogd resultaat

Het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet voor het jaar 2014 voor de uitvoering van het *Meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2016*. Dit plan stelt ons in staat de door uw raad vastgestelde kwaliteitsdoelen te blijven realiseren én het functioneren van de infrastructurele voorzieningen ook in de komende jaren veilig te stellen.

Kader

Het gewenste BORG-onderhoudsniveau van de stad wordt jaarlijks door uw raad vastgesteld. Daarnaast streven we ernaar dat de Stadgers tevreden blijven over het onderhoud van de dagelijkse leefomgeving. Om deze doelstellingen waar te kunnen maken, is het nodig om de komende jaren een aantal versleten voorzieningen te vervangen en aanvullend langcyclisch onderhoud uit te voeren. Hiervoor heeft u op 25 april 2012 het *Meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2016* vastgesteld en een uitvoeringskrediet voor de eerste jaarschijf beschikbaar gesteld (RO 12.2927519). Op 19 december 2012 heeft u een deelkrediet voor de investeringen in 2013 beschikbaar gesteld (RO 12.3347893).

Vanwege noodzakelijke bezuinigingen heeft u besloten om het BORG-niveau in de stad te verlagen (vastgesteld in de begroting 2014). Om de bezuiniging te realiseren heeft u besloten om de meerjareninvesteringen met een jaar op te schorten, met uitzondering van de investering voor vervanging van de kabels openbare verlichting. Het groot onderhoud vindt wel volgens het meerjarenplan plaats.

Argumenten/afwegingen

Vervangingen (investeringen).

In de periode 2012 tot en met 2021 is een aantal vervangingen noodzakelijk waar de reguliere onderhouds-begroting niet toereikend voor is. Het gaat dan vooral om:

- vervangen van elektriciteitskabels van de openbare verlichting in met name de oudere wijken van de stad;
- vervangen van kademuren en beschoeiingen;
- vervangen van onderdelen en landhoofden van beweegbare bruggen;
- verhardingen. Het gaat hier om het vervangen van de gehele asfaltconstructie en het aanbrengen van fundering onder klinkerverharding op een aantal plaatsen in de stad;
- vervangen van speelvoorzieningen waar het reguliere onderhoudsbudget niet in voorziet.

Aanvullend langcyclisch onderhoud.

Naast vorenstaande investeringsmaatregelen zijn er maatregelen nodig om het achterstallig lang cyclisch onderhoud weg te werken. Om te voorkomen dat in het verleden uitgesteld onderhoud leidt tot een lagere onderhoudskwaliteit is het nodig het huidige onderhoudsprogramma aan te vullen. Het gaat dan met name om aanvullend onderhoud aan asfalt, gevolgen boomwortelproblematiek, bruggen en viaducten.

Uitgevoerd in 2013.

In onderstaand overzicht is de voortgang van de geplande vervangingen en het aanvullend langcyclisch onderhoud in 2013 weergegeven.

Voortgang Programma vervangingen en aanvullend lang cyclisch onderhoud 2013

Maatregelen 2013	Locaties	Voortgang per 1 december 2013
Vervangen asfaltconstructie	Europaweg Vondellaan Petrus Campersingel Peizerweg	Gereed.
Klinkerwegen, aanbrengen fundering	Friestraatweg	Schuift door naar 2014, in verband met andere werkzaamheden (kabels etc.).
Geluidreducerend asfalt	Europaweg Laan Corpus den Hoorn Rodeweg	Eerste twee zijn gereed, Rodeweg schuift door naar 2014.
Vervangen kademuur	Kleine der A Oude Winschoterdiep	In uitvoering, gereed 2014.
Herstellen kademuur	Oude Winschoterdiep	Uitvoering net gestart, gereed 2014.
Vervangen sluisdeuren	Reitdiep Zuid	Gereed.
Herstellen houten bruggen	Mooiland Waterland	Gereed.
Vervangen houten bruggen	Campinglaan, omg. Vinkenborgh	Gereed.
Vervangen brugdelen	Visserbrug (landhoofd)	Gereed.
Opknappen beweegbare bruggen	Visserbrug Trompbrug Bonteburg	Gereed.
Vervangen OV kabels	Diverse straten in De Wijert Noord, De Hoogte, Korrewegbuurt, Oost Indische buurt, Indische buurt, Oranjewijk, Binnenstad-Oost	Gereed: diverse straten in De Wijert Noord, Oranjewijk en Binnenstad- Oost. Overige straten schuiven door naar volgende jaren (combinatie met rioleringswerkzaamheden). Deze zijn ingeruild voor onder andere Hoendiep en straten in de Rivierenbuurt.

Realisatie uitvoeringsprogramma 2013.

Voor de uitvoering van vervangingen in 2013 was een investeringsbudget beschikbaar van 4,954 miljoen euro. Daarnaast kon voor 942 duizend euro aanvullend onderhoud worden gedekt uit de (nog) niet voor kapitaallasten benutte ruimte.

We hebben dit jaar van de vertraging in de uitvoering gebruik gemaakt om bezuinigingen op het beheer in de openbare ruimte te realiseren. Het gaat dan om 100 duizend euro in 2013. Voor 2014 gaat het om een bedrag van 280 duizend euro.

Geactualiseerd Meerjarenplan 2012-2017.

In totaal is voor de vervangingen en het aanvullende lang cyclisch onderhoud in de jaren 2012 tot en met 2021 een bedrag nodig van ruim 56,5 miljoen euro. In de begroting van 2012 heeft uw raad daarom een structureel budget van 1.335 duizend euro beschikbaar gesteld om een deel van deze maatregelen uit te voeren. Door afroming in verband met toepassing van langere afschrijvings-termijnen is dit bedrag sinds 2013 1,308 miljoen euro. Voor het realiseren van bezuinigingen heeft u bij de vaststelling van de begroting 2014 besloten om de investeringen met een jaar te vertragen. Dit betekent dat we een jaar langer nodig hebben om alle maatregelen uit het meerjarenplan te realiseren. Met het jaarlijkse bedrag van 1,308 miljoen euro kunnen we maatregelen uitvoeren die in de eerste zes jaar (2012-2017) nodig zijn. Voor het tweede deel (2018-2021) van het meerjarenplan zullen te zijner tijd extra middelen moeten worden gevonden.

Omdat het bij de maatregelen voor vervanging gaat om investeringen met maatschappelijk nut, mag het structurele budget aangewend worden voor de dekking van de kapitaallasten over deze investeringen. Op basis hiervan kunnen we in de jaren 2014-2017 nog 13,5 miljoen euro investeren in vervangingen.

Omdat de investeringen verspreid over een aantal jaren plaatsvinden, blijft een deel van het budget voor kapitaallasten eerst nog onbenut. Het aanvullend langcyclisch onderhoud mag niet als investering worden beschouwd en zal daarom tot en met 2017 worden gedekt uit deze jaarlijkse (nog) niet voor kapitaallasten benutte ruimte.

Na uitvoering van de jaarschijf 2014 resteren in de jaren tot en met 2017 de in de bijlage weergegeven investeringen en aanvullend langcyclisch onderhoud. Uitgangspunt voor de verdeling over deze jaren is de urgentie die wij op basis van inspecties hebben bepaald.

Bij het meerjarenplan 2012-2021 is berekend dat we tot en met 2021 56,5 miljoen euro nodig hebben voor noodzakelijke vervangingen en (aanvullend) langcyclisch onderhoud.

In de afgelopen maanden zijn de recreatieterreinen Ruskenveen en Kardingse en een aantal openbare tennisbanen en bomen geïnventariseerd en geïnspecteerd. Uit de inspectie blijkt dat er groot onderhoud nodig is voor een deel van de inrichting. Met deze onderdelen is geen rekening gehouden bij de inventarisatie voor het opstellen van een meerjarenplan groot onderhoud en vervangingen openbare ruimte. Wij hebben hiervan in de risicoparagraaf bij de begroting 2014 melding van gemaakt. Het beschikbare onderhoudsbudget voor deze specifieke onderdelen is niet toereikend voor toekomstig groot onderhoud en vervangingen voor totaal 1,35 miljoen euro. Het totaal dat nodig is voor vervangingen en langcyclisch onderhoud komt hiermee op 57,85 miljoen euro. Met de beschikbaar gestelde middelen kunnen we hiervan voor 25,2 miljoen euro aan maatregelen realiseren tot en met 2017.

Met het verstrijken van de tijd kunnen we beter bepalen welke onderdelen na 2017 toe zijn aan vervanging of aanvullend langcyclisch onderhoud. Inmiddels hebben we daarom ook de projecten geïnventariseerd waarvan uitvoering in 2018 nodig is. Voor die jaarschijf gaat het om een bedrag van ruim 3,9 miljoen euro.

Voor deze projecten zal te zijner tijd aanvullende dekking moeten worden gezocht. Omdat deze dekking nu nog niet voorhanden is betrekken we deze post bij de risicoparagraaf van de begroting.

Programma 2014.

Zoals gezegd worden de investeringen van 2014 doorgeschoven naar 2015, met uitzondering van de investering voor vervanging van kabels openbare verlichting. Het geplande aanvullend langcyclisch onderhoud wordt wel uitgevoerd. Het uitstellen van de investeringen met een jaar leidt niet tot meer onderhoud aan de vervangingen die gepland stonden. In onderstaande tabel hebben we weergegeven welke vervangingsinvesteringen en aanvullende onderhoudswerkzaamheden we in 2014 uitvoeren.

Programma vervangingen en aanvullend lang cyclisch onderhoud 2014 (bedragen x 1000 euro)

Maatregelen 2014	Locaties	Vervanging (investering)	Aanvullend lang cyclisch onderhoud (exploitatie)
Geluid reducerend asfalt	Helperzoom		66
Herstellen kademuur	Turfsingel		290
Opknappen beweegbare brug	Pleiadenbrug		120
Vervangen OV kabels	Diverse straten in Binnenstad-Noord, Paddepoel Zuid. Ook diverse straten die meeliften met riolering- en bestratingswerkzaamheden.	1.500	
Totaal 2014		1.500	476

Maatschappelijke draagvlak/participatie

De maatregelen uit het meerjarenplan worden - samen met de projecten uit het reguliere onderhoudsprogramma - gepresenteerd op de gemeentelijke website.

Financiële consequenties

Bij de begroting 2012 heeft uw raad 1,335 miljoen euro structureel beschikbaar gesteld voor de financiering van vervangingsinvesteringen en aanvullend groot onderhoud. Door afroaming in verband met langere afschrijvingstermijnen is dit bedrag inmiddels 1,308 miljoen euro. Na zes jaar zal dit budget volledig zijn aangewend voor de kapitaallasten (rente en afschrijving) van het totale krediet voor vervangingsinvesteringen van 21,6 miljoen euro. Omdat de investeringen gespreid over zes jaar plaatsvinden, zal er jaarlijks sprake zijn van onbenutte ruimte voor kapitaallasten. Over zes jaar bedraagt deze ruimte in totaal 3,6 miljoen euro. Deze financiële ruimte wordt aangewend voor aanvullend langcyclisch onderhoud. Het totale bedrag aan maatregelen in de periode 2012 tot en met 2017 komt hiermee op 25,2 miljoen euro (21,6 mln. + 3,6 mln.).

Van de totale investering van 21,6 miljoen euro stellen wij voor in 2014 een deelkrediet beschikbaar te stellen van 1,5 miljoen euro. De rente en afschrijving (kapitaallasten) van 82,5 duizend euro over dit deelkrediet worden gedekt uit het structurele budget van 1,308 miljoen euro. Omdat de investeringen gespreid over meerdere jaren plaatsvinden, ontstaat er jaarlijks een niet voor kapitaallasten benutte ruimte die kan worden ingezet voor het aanvullende langcyclisch onderhoud. Voor 2014 is dat bedrag geraamd op 476 duizend euro. Daarnaast valt er 280 duizend euro vrij door het vertragen van 1 jaar van de investeringen. Dit wordt ingezet voor de bezuinigingstaakstelling 2014. Voor een nadere uitwerking over de komende 5 jaar verwijzen wij u naar de bijlage bij dit voorstel.

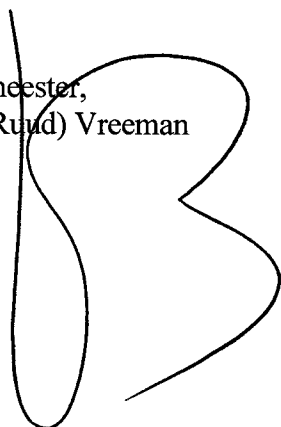
Begrotingswijziging voor investeringskrediet			
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte			
Betrokken dienst(en)	Stadsbeheer		
Soort wijziging	krediet tbv vervangingsinvesteringen		
Tijdsplanning krediet	2014-2015		
Financiële begrotingswijziging	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
09.1 - kwaliteit leefomgeving	1.500		-1.500
			0
Totalen begrotingswijziging	1.500	0	-1.500

Reslisering en evaluatie

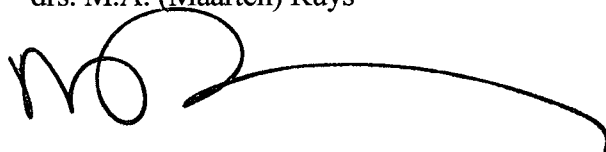
De vervangingen waarvoor we nu een deelkrediet vragen, starten we zo spoedig mogelijk. Wij informeren u jaarlijks over de voortgang van de uitvoering van het meerjarenplan en vragen u daarbij een deelkrediet voor het komende jaar beschikbaar te stellen. Nadat het Meerjarenplan 2012-2017 volledig is uitgevoerd, zullen we een nacalculatie hiervan aan u voorleggen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage: Geactualiseerd Meerjarenplan Vervangingen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012 – 2017.

Beschikbare middelen: 1.308 structureel
 afschrijving 40 jaar
 afschrijving speelz 10 jaar
 rente 2014 3%

Meerjarenprogramma vervangingsinvesteringen en aanvullend groot onderhoud

Vervangings- of levensduurverlengende investeringen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal
	Krediet	krediet					
Verharding	629	1.320		938	864	1.001	4.752
Oeverbeschoeiingen	1.314	1.314		1.999	1.680	1.407	7.714
Houten bruggen	193	70					263
Beweegbare bruggen		750					750
Stalen bruggen							0
Sluizen				115			115
Tunnels/viaducten							0
OV kabels	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500		7.500
speelvoorzieningen				250	250	300	500
totaal investeringen	3.636	4.954	1.500	4.802	4.294	2.708	21.594

Lang cyclisch onderhoud (exploitatie)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totaal
Verharding	580	45	66	0	42	59	792
Oeverbeschoeiingen	600	600	290	290			1.780
Houten bruggen		100					100
Beweegbare bruggen		158	120	283	260	26	847
Stalen bruggen							0
Sluizen	40	39					79
Tunnels/viaducten							0
OV kabels							0
Totaal lang cyclisch onderhoud	1.220	942	476	573	302	85	3.598

Totaal programma vervanging en groot onderhoud	4.856	5.896	1.976	5.375	4.596	2.793	25.192 1)
---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------------------

1) Het geactualiseerde uitvoeringsprogramma 2012-2017 bedraagt 25,2 miljoen euro. Dit is 0,7 miljoen hoger dan wat vorig jaar door de raad is vastgesteld. Door een lagere rente omslagpercentage, 3% in 2014 versus 3,35 % in 2013, kan er meer worden geïnvesteerd.

Jaarlijkse exploitatielasten

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A. Totaal kapitaallasten over investeringen	115	266	552	735	1.006	1.223	1.308
B. lang cyclisch onderhoud	1.220	942	476	573	302	85	
C. Bezuinigingsstaakstelling incidenteel 2013/2014		100	280				
Totaal beschikbare middelen (A+B+C)	1.335	1.308	1.308	1.308	1.308	1.308	1.308

NB. De besteding van de jaarlijkse investeringskredieten gaat veelal over de jaargrens heen. In dit overzicht is rekening gehouden met de kapitaallasten van de uitgaven die daadwerkelijk binnen het desbetreffende jaar zullen plaatsvinden.